ئایەتەکانی کە عەلی باپیر ئاماژەیان پێدەکات
شاهیدی حوکمی مەرگن بەسەر دەسەلاتی ئیسلامی سیاسیدا!

سامان کەریم
zaryak@yahoo.com

لە ژمارە 44ی هەفتەنامەی ئاوێنەدا وتارێکی عەلی باپیر ئەمیری کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان بەناوی " نەگونجانی لە یەکدابڕانی شەریعەت‌و سیاسەت" لە لاپەرە 18دا بلاوبۆتەوە. سەرەتا پێویستە بە ڕۆشنی جەخت لەسەر ئەوەبکەم کە شەریعەت وە وە ئاینی ئیسلام هەرگیز لە سیاسەت جیانەبووەو سیاسی‌بوە. لەمبارەوە عەلی باپیر بەدروست دەڵێ " نەگونجانی لەیەکدابڕانی شەریعەت‌و سیاسەت"و لەراستیدا شەریعەت قانونەکانی ئیسلامی سیاسیە بۆ حوکمرانی‌و بەم مانایە سیاسیە. دین بەهیچ شێوەو جۆرێك ناتوانرێت جیابکرێتەوە لەساسیەت. ئاینی ئیسلام لە ساتەوەختی دروست بونیەوە لە پەیامە "محمد"یەکەی‌دا، بزوتنەوەیەکی سیاسی بوە کە ئامانجی پیکهێنانی دەوڵەت‌و ئیمپراتۆریەتێکی ئیسلامی بوە. لەراستیدا ئەو ئامانجەی محمد بەدوایەوە بوو زۆر پێشتر لە پرۆسێسێکی درێژخایەندا لەسەر دەستی باپیرە گەورەی "قصی بنی کلاب" دەستی پێکردبوو، پاشان لەسەردەستی نەوەکانی "هاشم عبدالمناف"و دواتر لە سەردەستی "عبدالمطلب" باوکی محمد دا زەمینەکانی بە تەواوی بۆخۆشکرابون‌و لەکۆتاییدا "محمد" ئامانجەکەی لەدامەزراندنی دەوڵەت دا پێکا.

بەکورتی بزوتنەوەی ئاینی ئیسلام لەسەرەتای سەرهەڵدانیەوە لەسەر دەستی دامەزرێنەرەکەیدا بزوتنەوەیەکی خوازیاری دەسەلات‌و پێکهێنانی دەوڵەت بوە وەك بزوتنەوەیەکی چینایەتی خاوەن موڵك‌و بازرگانەکانی مەکەو دەوروبەری. گشت باسەکە ئەوەیە ئەم دەوڵەت‌و حوکمڕانیە دەتوانێت وەڵامی خواستەکانی خەڵك بداتەوە؟ ئەم دەسەلات‌و دەوڵەتە ئیسلامیەی کە عەلی باپیر باسی دەکات‌و ئایەتی بۆ دەهێنێتەوە دەتوانێت گونجاو بێت لەگەڵ ژیانی هاوچەرخی ئینساندا؟ دەوڵەتی ئیسلامیەك کە عەلی باپیر داوای دەکات‌و پێی دەڵێ "حوکمی عەدالەت"و بەپێی ئایەتەکانی کەخۆی باسی کردوە، ڕاستیەکەی قەسابخانەیە نەك دەوڵەت‌و حوکمڕانیەك کە بەپێی لایەنی هەرەکەمی پێوانەی ئینسانی‌و ویست‌و هیواو وئارەزوەکانی ئینسان مامەڵەبکات‌و تەنانەت بتوانێت هەڵ بکات لەگەڵ کۆمەڵگای مرۆڤایەتی ئەمڕۆدا.

نمونەکانی حوکمڕانی ساف‌و پوختی ئیسلام لە کاتی "محمد"وەو تاکو هەر چوارخەلیفەکەی دوای خۆی‌و فتواحاتی یەکەمی ئیسلام‌و ئێستاش بە سەرنجدان لە حوکمڕانی‌و دەوڵەتی هەردوو ڕەوتە ئیسلامییە شیعی‌و سونییەکە ، حوکمی تاڵیبان‌و حوکمی جمهوری ئیسلامی ئێران... دەبینین کە حوکمرانی‌و دەوڵەتی ئیسلامی نەك تەنها ناکۆکە لەگەڵ هیواو ئارەزوو خواستە ئینسانیەکانی دنیای واقعدا، بەڵکو بەتوندی دژی ئەصلی سروشتی ئینسان‌و گشت خواست‌و ویستەکانیەتی. سەرنج بدەن لە ئێران کچ بەتەمەنی 9 ساڵ بەشوو دەدریت‌و ئەمەیان ناو ناوە "یاسا" دەسەلاتی ئیسلام لە ئێران بەلێشاو ژنان ڕەوانەی لەشفرۆشی دەکات‌و ئاخوندەکان لەبەردەرگا ئیمزایان بۆدەکەن بەمەبلەغێك پارەو ئەمەیان ناوناوە "سیغە"، نەك هەرئەوەندە بەڵکو دەخاڵەتکردن لە جۆری بڕینی پرچ‌و قژی لاواندا لە گوێگرتنی جۆری مۆسیقادا، لە پۆشینی جل‌و بەرگدا بۆ هەموو ئەمانە ڕیگری‌و قەدەغەکردن بە لێشاون... سەرنج بدەن دنیای ئەمڕۆو مۆدێلاتەکانی‌و بازارەکانی تەکنۆلۆجیای جل‌و بەرگ‌و تەنانەت جۆری جوانکردنی قژو مۆدیلەکانی، کەچی لەولاشەوە دەسەلاتێکی ئیسلامی بلێت "ئەی مەعشەری ئیسلام: ئێوە دەبێت ئاوا قژتان ببڕن ئاوا ڕیشتان بتاشن‌و ئاوا جل‌و بەرگ لەبەربکەن"!!!، دنیای ئەمڕۆ سەدان جۆری جیاوازی ڕەوتی فکری‌و سیاسی دەگرێتە خۆو کەچی عەلی باپیر دەلێت "بێجگە لەخوا هیچکەس مافی ئەوەی نییە حوکم‌و بەرنامە دانانی بەدەست بێ.." ئەمە ئیتر پێویستی بە لێکدانەوەو تەفسیر نیە، ئەوەندە نەبێت بلێین بەسەرچوە. بە شێوەی ڕاست‌و دروست" قورئان" پیمان دەلێت دەست‌و قاچ ببڕنەوە بکوژن‌و قامچی لێبدەن‌و ئەنفال بکەن‌و ژنانی ئەسیریان بکەنە کۆیلەو کەنیزەکی خۆتان‌و بەئارەزووی خۆتان ئیغتصابیان بکەن.. ئەم قەسابخانەو دار التعزیبانە لەئەو ئایەتانەدا هاتون کە عەلی باپیر لە "ئاوینەدا" ئاماژەی پیکردون‌و دیارە هەوڵی داوە تا بکرێت ئەو ئایەتانە بهێنێتەوە کە کەمتر خوێنیان لێدەچۆرێت. بزوتنەوەی ئیسلام‌و دەقەکەی نەك ناگونجێت لەگەڵ ویست‌و خواستی خەڵکداو لەگەڵ ئارەزووی چەند ملیاری کۆمەڵگای بەشەری ئەمڕۆدا، بەڵکو ئەمڕۆ بۆتە دیۆزمەی ترس‌و تەقینەو تیرۆر لەسەرتاسەری دنیادا.

تیرۆر وەلامی ئەمڕۆی بزوتنەوەی ئیسلامی سیاسیە بەدنیای هاوچەرخ‌و بەتەکنۆلۆجیا‌و خواست‌و ویستەکانی خەڵك، بەلام تەنها ڕێگای خەباتیانە، هۆکارو ڕیگای سەرەکی گەیشتن بەدەسەلات بۆ ئیسلامی سیاسی تیرۆرەو ڕیگای دیکە نیە. بەڵام "تیرۆر" هەر خۆتەقاندنەوە" بۆمبی بەشەری" نیە، هەر تەقاندنەوەی ئۆتۆمۆبیل نیە... بەڵکو کوشتنی هەر ئینسانێکی مەدەنی تیرۆرە، زاڵکردنی فەزای ترس‌و تۆقاندن تیرۆرکردنی فەزای کۆمەلایەتیە، سەرکوتی ئازاد سیاسی‌و ئازادی ڕادەربڕین تیرۆرکردنی بیرو ئازادییە...سەرنجێکی کورت لە هەڵەبجەو لە

هەورامان لەکاتی حوکمڕانی عەلی باپیرو هاوڕێکانیدا بەسە بۆ ئەوەی بزانین، کە خەڵك چ زەلالەتێکی بوو بەدەست دەسەلاتو حوکمڕانی ئیسلامەوەو چۆن بزوتنەوەی ئیسلامی"بەمانای فراوانی ئەم بزوتنەوەیە" ڕێگرە لەبەردەم گشت ویستو هەستو سۆزێکی ئینسانیدا.

ئەوەی عەلی باپیر بە ڕۆشنی داوای دەکاتو هەوڵی بۆدەداتو بەڕۆشنی لە وتارەکەیدا دیارە باسی مانشێتی وتارەکەی نیە" نەگونجانی لە یەکدابڕانی شەریعەتو سیاسەت" بەڵکو ڕاستەوخۆ باسی دەسەلاتی سیاسیە لە کوردستان. باسی دابڕانی سیاسەتو شەریعەت یان دینو سیاسەت، باسێکە هەم بەبڕوای من ناواقعیە، هەم جێگای لێکدانەوەو تەفسیری جۆاوجۆرەو تەنانەت ئەم خواستە زۆر زیاتر لەبزوتنەوە ئیسلامیەکان تێدەپەڕیتو گشت بزوتنەوی ناسیونالیزمی عەرەبو تەنانەت کورد دەگریتەوەوە لە ناوچەکەدا... بەو دەرەجەی کە ئەم باسە ناواقعیە چونکە لەبناغەوە ئاینی ئیسلامو شەریعەتەکەی سیاسیە، بەهەمان دەرەجە خواستی جیاکردنەوەی دین لەسیاسەت هەرگیز خواستێکی هەمەگیری جەماوەریی نەبوە بەڵکوو زیاتر مشتو مڕو لێکدانەوەو دایلۆگی نێوان کۆمەلیك ڕۆشبیری دنیای عەرەبو ئێستاش لە کوردستان هەن، کە کاریان تەنها لیکدانەوەیە لە ڕوانگەو خەڵوەتی خۆیانەوە، لە لایەکی دیکەشەوە خواستی جیایی دین لە سیاسەت مانایەکی سەرکوتکەرانە دەگرێتە خۆ، بە هوشیارییەوە بێت یان بێهوشیاری، چونکە ڕێگا دەگریت لە لایەنێکی ئیسلامی کە حزبایەتی بکاتو حزب دروست بکات. من باوەرم بەوەیە، کە ئازادی ئەوەندە بەرفراوان بێت، کە بوار بدات بەهەموو لایەنێك لەوانە حزبو بزوتنەوە ئیسلامیەکان کە کاری سیاسی خۆیان تا ئەوپەری توانای خۆیان پەرە پێبدەن، بەلام حەتمەن کۆمەڵگا پێویستی بەوەهەیە لەرێگای دەستورو یاساوە کە ئەنتی بایۆتیکی تیرۆر وەربگرێتو پاریزراو ڕایبگرێت دژ بە تیرۆرو کاری تیرۆریستی.

عەلی باپیر لەئەمڕۆدا ڕاشکاوانە داوای حوکمی ئیسلامی دەکات لەکوردستان کە کۆمەلیك ئالوگۆر بەڕیوەن. ئێستای هەلورمەرجی سیاسی کوردستان، ڕوی لە کۆمەلێك ئالوگۆڕی گرینگەو من بەشی حالی خۆم لەچەندین نوسراوو وتاری دیکەدا ئاماژەم بەخالێ سەرەکی ئەم ئالوگۆڕانە داوەو لیرەدا جەخت دەکەمەوە سەری. ئەویش ئەوەیە ئەحزابی دەسەلاتداری کورد لەنێو گەمەی ئەمەریکیدا پەل دەکوتێتو یاری تێدا دەکات، بەلاّم سیاسەتی ئەمەریکی شکستی خواردو چوو، لەلایەکی دیکەشەوە دوای دوڕاندنی بۆشو حزبەکەی کە لەراستیدا شکستی گشت ئیستراتیژی ئەمەریکاو سیاسەتەکانی بوو لەدوای سالێ 1990وە، عێراقو هەروەها کوردستان ڕوی لە ئالوگۆرێکی گرینگو پڕ گێشمەکێشو خوێناوی ترە، لەم نێوەدا ئێران گرەوی خۆی تا ئێستا لەئەمەریکا بردۆتەوەو حکومەتی ئێران لەبەغدا بەئارەزوی خۆی تیرۆری تائیفی دەکات، بەریوەبەری فرقەکانی کوشتنەو بەکورتی تیرۆری رەسمیو دەوڵەتی دەکات...

بەلاّم لە هەمانکاتداو لەهەلومەرجی سیاسی تایبەتی کوردستانیشدا ئەمڕۆ، مشتومڕو گفتوگۆو کێبەرکێیەکی گرینگ هەیە لەسەر مەسەلەی دەستورو نوسینەوەی دەستور بۆکوردستانو عەلی باپیر دەیەوێت تا بتوانێت مۆری خۆیو ئایاتەکانی لەم دەستورە بدات. ئەو هێشتا ئیسلامی بونی ڕەشنوسەکەی پێبکەمەو دورنیە ڕەشنوسی "دەستوری پەرلەمان" بە دەستوریکی عەلمانی لەقەلەم بدات!! بۆیە هەوڵ دەدات لە ڕێگای دەستورەوە بواریکی گەورەترو فراوانتر بۆخۆیو بزوتنەوەکەی برەخسێنێت. بەلاّم لایەکی دیکەی ئەم مەسەلەیە ناسیونالیزمی کوردو دەسەلاتەکەیەتی کە ئاوێزانە لەگەلّ ئیسلامداو دەستورێك دەنوسێتو بلاّویدەکاتەوە، کە بوار دەدات بە عەلی باپیرو ئیسلامی سیاسی بەگشتی کە هێرشی خۆیان دەست پێبکەنو داوای دەستورێکی ئیسلامی عەیارە 24 بکەن، بۆ ئەوەی بەتەواوی گشت ویستو خواستو ئارەزوەکانی خەڵکی کوردستان، بەتایبەت لاوان زیندە بەچاڵ بکەن، لە ژێر ناوی دەستورداو خواستی جیابونەوەی کوردستانو پێکهێنانی دەوڵەتیکی سەربەخۆ لەکوردستاندا جاریکی دیکە سەرکوت بکەن لە ژێر ناوی "ئۆمەتی ئیسلام"دا.

لەهەلومەرجێکی ئاوادا عەلی باپیر داوای دەسەلاتگرتن دەکات لە کوردستانو بەرۆشنی دەلیت بەبێ دەسەلات قاچو دەست نابردرێتو قامچی ناوەشێنریت.. من دەلیم هەر لەبەر قاچو دەست برینو ئەو قەسابخانەیەی کە عەلی باپیر ئامادەی کردوە بۆ خەڵکی کوردستان، پێویستە دین تاسەر ئێستقان جیا بکریتەوە لە دەوڵەتو حوکمڕانیو لە پەروەردەو خوێندن. ئایەتەکانی عەلی باپیر شاهیدی حوکمی مەرگن بەسەر دەسەلاتی ئیسلامی سیاسیدا. وەك چۆن مەسیحیەت بەحوکمی خەباتی خەڵكو بزوتنەوەی پێشکەوتنخوازی ئەوروپا، لابرا لەدەسەلاتو دەسەلاتی زەوی جێگای دەسەلاتی ئاسمانی گرتوە" نەك دینەکە لەخۆیەوە گۆرابێت". بەهەمان شێوە پێویستە خەڵکی کوردستان وە ناوچەکە بەگشتی لەخەباتێکی هەمەلایەنی جەماوەریدا دین جیابکەنەوە لە دەوڵەتو حوکمرانیو پەروەردەو خویندن. بەتایبەت ئەمڕۆ خەڵکی کوردستان پێویستیان بەوەهەیە کە خەباتی خۆیان لەپیناو جیابکردنەوەی کوردستانو پێکهێنانی دەوڵەتێکی موتمەدنو سکولاردا بەرنە پێشەوە، ئەمە ڕیگایەکە کە دەتوانێ خەڵکی کوردستان دور ڕابگریت لە شەری تیرۆریستەکان شەڕی قەومیو هەروەها دەستی رابگات بە مافە سیاسیو مەدەنیەکانی خۆیو لەهەمانکاتدا بەدور ڕایبگرێت لەو قەسابخانەی کە عەلی باپیرو هاوبیرەکانی بۆی ئامادە کردون. خەباتێك کە هەر ئێستا ڕوی لەوەبێت کە ڕەشنوسی دەستوری کوردستان ڕەتبکاتەوەو ڕاستەوخۆ بێتە سەر خواستی ریفرانۆمێکی گشتیو ئازاد بۆ جیاکردنەوەی کوردستانو پێکهێنانی دەوڵەتیکی سکولارو موتمەدن، دەوڵەتیکی ناقەومی نا تائیفیو نا دینی.

بەدور لەهەلومەرجی سیاسی ئەمڕۆ من یەقینم هەیە لەسەر ئەوەی کە خەڵکی کوردستان نەك هەڵناکەن لەگەڵ دەسەڵاتی ئیسلامیدا، بەڵکو ڕیگا نادەن دەسەلات بگرێت. ئەوان حکومەتو دەسەلاتێکیان ناوێت کە قەسابخانەیەکی دانابێت، بۆ قاچ لێکردنەوەو دەست لێکردنەوەو قامچی وەشاندنو تەعزیب دانان... ئەمە حوکمی هێزێکە کەهیچ پەیامێکی ئینسانی پێنیەو ناتوانێت تەنانەت هیچ ریفۆرمێك بکات لە ژیانەی کۆمەڵگادا، بۆیە ناچارە تەنها لە ڕیگای "کوشتن بەکوشتن"و "دزی بەدەست لێکردنەوە"و" ئازادی سێکس بەقامچیو کوشتن"و ڕەخنە لە دینو پیاوانی دینی بەکوشتنو تکفیر، شەر لەگەڵ دوژمنەکەیدا بە تیرۆرو تەقاندنەوە.... وەلام بداتەوە دەسەلاتی خۆی ڕابگرێت، ئەمە دەسەلاتی ترسو تۆقاندنەو زیاتر بۆ ئەفسانە دروستکردن باشە وەك لەوەی حوکمی خەڵکی پێبکەیت.